

BWRDD UCHELGAIS ECONOMAIDD GOGLEDD CYMRU 19/07/2024

Yn bresennol:

Aelodau â Phleidlais – Y Cyngorwyr:- Jason McLellan (Cyngor Sir Ddinbych), Gary Pritchard (Cyngor Sir Ynys Môn), Ian Roberts (Cyngor Sir Y Fflint), Charlie McCoubrey (Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy), a Dyfrig Siencyn (Cyngor Gwynedd) (Cadeirydd).

Ymgynghorwyr –Askar Sheibani (Bwrdd Cyflawni Busnes), Maria Hinfelaar (Prifysgol Wrecsam) a Chris Drew (Prifysgol Bangor).

Prif Swyddogion – Dylan Williams (Cyngor Sir Ynys Môn), Rhun ap Iarll (Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy), Andrew Farrow (Cyngor Sir y Fflint), Llyr Beaumont Jones (Cyngor Gwynedd) Ian Bancroft (Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam) a Graham Boase (Cyngor Sir Ddinbych)

Swyddogion yn bresennol -

Awdurdod Lletya - Iwan G Evans (Swyddog Monitro), Dewi Morgan (Swyddog Cyllid Statudol), Siân Pugh (Pennaeth Cyllid Cynorthwyol) a Rhodri Jones (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth).

Uchelgais Gogledd Cymru - Alwen Williams (Cyfarwyddwr Portffolio), Hedd Vaughan-Evans (Pennaeth Gweithrediadau), Stuart Whitfield (Rheolwr Rhaglen Ddigidol), David Mathews (Rheolwr Rhaglen Tir ac Eiddo), Robyn Lovelock (Rheolwr Rhaglen Cynllun Twf), Elgan Roberts (Rheolwr Rhaglen Ynni) a Nia Medi Williams (Uwch Swyddog Gweithredol).

Sylwedyddion – Wendy Boddington (Sylwedydd, Llywodraeth Cymru) a John Hawkins (Llywodraeth y DU).

1. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan:-

- Y Cyngorydd Mark Pritchard (Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam) (Is-gadeirydd)
- Yr Athro Edmund Burke (Prifysgol Bangor) gyda Chris Drew yn dirprwyo;
- Yr Athro Joe Yates (Prifysgol Wrecsam)
- Yana Williams (Coleg Cambria)
- Aled Jones-Griffith (Grŵp Llandrillo Menai)
- Neal Cockerton (Cyngor Sir y Fflint) gydag Andy Farrow yn dirprwyo;
- Dafydd Gibbard (Cyngor Gwynedd) gyda Llyr Beaumont Jones yn dirprwyo.
- Gareth Ashman a Susan Concoran (Sylwedyddion Llywodraeth y DU) gyda John Hawkins yn dirprwyo.**

Croesawodd y Cadeirydd y dirprwyo i'r cyfarfod.

Diolchwyd i Robyn Lovelock (Rheolwr Rhaglen Cynllun Twf) am ei chyfraniad sylweddol i waith y Bwrdd Uchelgais dros nifer o flynyddoedd, wrth iddi fynychu ei chyfarfod olaf. Mynegwyd dymuniadau da iddi i'r dyfodol.

Rhannwyd datganiadau o ddymuniadau da i Llinos Medi (cyn Arweinydd Cyngor Sir Ynys Môn) wedi iddi fod yn llwyddiannus yn yr Etholiad Gyffredinol yn ddiweddar. Diolchwyd iddi

am ei chyfraniad i'r Bwrdd yn ystod ei chyfnod fel Cynghorydd a dymunwyd pob llwyddiant i'r dyfodol.

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Derbyniwyd datganiad o fuddiant personol gan Chris Drew (Prifysgol Bangor) ar gyfer Eitem 11. Nodwyd ei fod yn fuddiant sy'n rhagfarnu ac fe adawodd y cyfarfod ar gyfer yr eitem.

3. MATERION BRYD

Ni chodwyd unrhyw faterion bryd.

4. COFNODION Y CYFARFOD BLAENOROL

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod blaenorol a gynhaliwyd ar 14 Mehefin 2024 fel rhai cywir.

5. CYNLLUN TWF GOGLEDD CYMRU – ADRODDIAD PERFFORMIAD A RISGIAU CHWARTER 1 2024/25

Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Pennaeth Gweithrediadau gyda chefnogaeth swyddogion Uchelgais Gogledd Cymru.

PENDERFYNWYD

- Ystyriwyd ac nodwyd Adroddiad Perfformiad Chwarter 1 a Chofrestr Risg y Portffolio wedi'i ddiweddarau.
- Cymeradwyo Adroddiad Perfformiad Chwarter 1 i Lywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU, ynghyd â phwyllgorau craffu'r awdurdodau lleol.

RHESYMAU DROS Y PENDERFYNIAD

Mae adrodd chwarterol ar gynnydd yn erbyn Cynllun Twf Gogledd Cymru yn un o ofynion Cytundeb Terfynol y Cynllun Twf. Yn dilyn ystyriaeth gan y Bwrdd Uchelgais, caiff yr adroddiadau eu rhannu gyda Llywodraeth Cymru, Llywodraeth y DU a phwyllgorau craffu'r awdurdodau lleol.

TRAFODAETH

Tywyswyd yr Aelodau drwy ddiweddariadau Uchelgais Gogledd Cymru gan dynnu sylw penodol at y rhaglenni canlynol:

Y Rhaglen Ddigidol

Mynegwyd balchder bod Achos Busnes Amlinellol ar gyfer Safleoedd a Choridorau Cysylltiedig '4G+' wedi ei gymeradwyo gan y Bwrdd ym mis Mawrth. Esboniwyd bod y gwaith o ddatblygu Achos Busnes Lawn gan gynnwys paratodau ar gyfer ymgysylltu â'r farchnad eisoes wedi cychwyn.

Nodwyd bod Adolygiad Porth 2 ar Achos Busnes Amlinellol cynllun Di-wifr Uwch Campysau Cysylltiedig wedi ei gwblhau ym mis Mai. Cadarnhawyd bod y prosiect wedi derbyn graddfa Ambr a phwysleisiwyd bod gwaith yn mynd rhagddo i fynd i'r afael â'r argymhellion cyn cyflwyno'r Achos Busnes Amlinellol i'r Bwrdd ym mis Medi.

Cyfeiriwyd at nifer o brosiectau rhanbarthol sydd ar waith er mwyn cefnogi busnesau bach a chanolig i ymchwilio i dechnolegau newydd ac i wella cysylltedd band eang mewn

cymunedau lleol. Nodwyd bod y prosiectau hyn wedi ei ariannu gan y Gronfa Ffyniant Gyffredin.

Rhaglen Ynni Carbon Isel

Datganwyd bod prosiect 'Egni' arweinir gan Brifysgol Bangor yn gwneud cynnydd da. Nodwyd bod Cam 3 RIBA yn barod i'w lofnodi'n derfynol a gobeithiwyd bydd Achos Busnes Llawn yn cael ei gyflwyno i'r Bwrdd yn y gwanwyn. Yn yr un modd, cadarnhawyd bod cynnydd cadarnhaol wedi ei wneud i oresgyn materion allweddol yn ymwneud â chytundeb ariannu'r prosiect Gwaith Treulio Anaerobig Glannau Dyfrdwy, cyn cyflwyno'r achos Busnes Llawn i'r Bwrdd ei ystyried.

Nodwyd bod cydweithrediad cadarnhaol gyda Llywodraeth Cymru ar gyfer gwireddu prosiect Hwb Hydrogen Caergybi. Esboniwyd bod y prosiect yn gobeithio cryfhau'r sefyllfa pryniant 'offtake' ar gyfer Hydrogen cyn symud ymlaen i'r can nesaf.

Cadarnhawyd bod dogfennau tendr Ymgynghorydd y Gronfa ynghlwm â phrosiect Ynni Lleol Blaengar ar hyn o bryd yn cael ei cwblhau, ynghyd ar amserlen ar gyfer lansio'r tendr ac adolygu'r cyflwyniadau yn cael ei gynllunio ar hyn o bryd.

Rhaglen Tir ac Eiddo

Cyfeiriwyd at nifer o brosiectau'r rhaglen gan gynnwys Warren Hall, Porth y Gorllewin, Cyn Ysbyty Gogledd Cymru, Parc Bryn Cegin, Porth Wrecsam a Phorth Caergybi.

Esboniwyd bod Stage Fifty Ltd, datblygwyr prosiect Stiwdios Kinmel, wedi ei roi yn nwylo'r gweinyddwyr ar ddechrau Ebrill 2024 gan eu prif ariannwr. Pwysleisiwyd bod trafodaethau arfaethedig wedi ei cynnal rhwng swyddogion Uchelgais Gogledd Cymru, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy a'r unigolion allweddol oedd ynghlwm wrth y cynnig gwreiddiol. Cadarnhawyd bydd penderfyniadau yn cael eu gwneud er mwyn ystyried a oes modd datblygu'r cais diwygiedig. Hyderwyd bydd modd cyflwyno'r prosiect cyn diwedd y flwyddyn er y risgiau. Gobeithiwyd bydd cytundebau ar ariannu'r prosiect yn cael eu cadarnhau erbyn yr Hydref.

Rhaglen Bwyd-amaeth a Thwristiaeth

Adroddwyd bod prosiect Anturiaethau Cyfrifol yn parhau i ddatblygu Achos Busnes Amlinellol drwy ymweliadau safle gyda rhanddeiliaid a pharatoi ar gyfer ceisiadau cyn-cynllunio. Nodwyd y gobeithir i'r Achos Busnes Amlinellol gael ei gyflwyno i'r Bwrdd cyn diwedd y flwyddyn hon.

Soniwyd bod tîm y Rhwydwaith Talent Twristiaeth a'r Swyddfa Rheoli Portffolio yn cydweithio i gwblhau'r caffael a'r Achos Busnes Llawn. Eglurwyd hefyd bod gwaith yn mynd rhagddo ar gyfer ail-frandio, prosiect sy'n cael ei ariannu gan y Gronfa Ffyniant Gyffredin er mwyn hybu ymgysylltu â myfyrwyr. Nodwyd bod gwaith yn mynd rhagddo er mwyn dewis is-ganolfan terfynol y prosiect.

Cydnabuwyd bod swyddogion yn ystyried opsiynau amgen ar gyfer Canolbwynt Economi wledig Glynllifon wedi iddynt dderbyn adborth arolygon amgylcheddol gan Gyfoeth Naturiol Cymru.

Atgoffwyd bod grŵp tasg a gorffen a sefydlwyd ar gyfer archwilio bwlch yn y meysydd amaeth a garddwriaeth y Cynllun Twf wedi derbyn adroddiad ymchwil drafft. Cadarnhawyd bod y grŵp yn gweithio gyda'r Bwrdd Rhaglen a rhanddeiliaid ehangach er mwyn cwblhau'r adroddiad a'i rannu'n rhanbarthol.

Rhaglen Arloesi mewn Gweithgynhyrchu Uwch

Soniwyd bod y gwaith o adeiladu'r Ganolan Opteg a Pheirianneg Menter yn datblygu'n dda gan nodi bod caffael pellach ar gyfer y prosiect wedi ei lansio er mwyn adnewyddu opteg, meddu ag offer addas yn ogystal â datblygu'r elfen hydrogen ohono.

Aethpwyd ymlaen i fanylu ar Gofrestr Risg y Portffolio gan gadarnhau bod risg gros 'Caniatâd Cynllunio a Statudol' wedi cynyddu yn ystod y chwarter. Nodwyd bod y risg hwn yn uchel ond mae caniatâd yn cael ei reoli ar lefel rhaglen a phrosiect o fewn y Cynllun Twf er mwyn sicrhau ei fod yn cael ei reoli'n effeithiol.

Diolchwyd am yr adroddiad.

6. DATGANIAD O GYFRIFON Y BUEGC AM 2023/24

Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Swyddog Cyllid Statudol.

PENDERFYNWYD

Derbyn a nodi Datganiad o Gyfrifon Drafft y Bwrdd Uchelgais (yn amodol ar archwiliad) am 2023/24.

RHESYMAU DROS Y PENDERFYNIAD

Nid oes gofyn statudol i'r Bwrdd gymeradwyo'r fersiwn ddrafft o Ddatganiad o Gyfrifon y Cydbwyllgor, ond rydym yn ystyried fod cyflwyno'r datganiad drafft er gwybodaeth yn arfer da i'w ddilyn.

Bydd angen i'r Bwrdd gymeradwyo'r fersiwn terfynol ar ôl derbyn adroddiad Archwilio Cymru, ond mae cyflwyno fersiwn ddrafft rwan yn gyfle i aelodau'r Bwrdd ystyried y cynnwys a holi swyddogion ariannol am y cynnwys. Mae hyn yn gyfle i'r Aelodau arfogi eu hunain gyda gwybodaeth berthnasol er mwyn ystyried risgiau perthnasol, a materion eraill fydd yn destun archwiliad, yn eu cyd-destun.

TRAFODAETH

Atgoffwyd yr Aelodau bod y wybodaeth a gyflwynwyd yn yr adroddiad eisoes wedi ei rannu mewn ffurf amgen yng nghyfarfod bwrdd ar 17eg o Fai eleni wrth ystyried sefyllfa Alldro Refeniw a Chyfalaf y Bwrdd Uchelgais ar gyfer 2023/24, ac atgoffwyd yr Aelodau o'r penderfyniadau a wnaed. Pwysleisiwyd bod y wybodaeth a gyflwynwyd yn yr Adroddiad hwn yn gyson gyda'r wybodaeth hynny.

Eglurwyd bod yr Adroddiad yn cyflwyno materion technegol yn ymwneud â chonfensiynau cyfrifo. Cyfeiriwyd at wahanol rannau'r Adrannau gan fanylu ar wariant cyfalaf, balansau'r cronfeydd a chyfanswm grantiau a dderbyniwyd hyd at 31 Mawrth 2024.

Cadarnhawyd bod gwerth yr asedau pensiwn yn parhau i fod yn fwy na gwerth yr ymrwymadau. Ymhelaethwyd bod sefyllfa ased net o £404,000 ar ddiwedd y flwyddyn ariannol. Cydnabuwyd bod hyn yn ostyngiad o'r flwyddyn flaenorol ble roedd sefyllfa ased net yr asedau pensiwn yn £572,000. Eglurwyd bod lleihad eleni gan fod prisiau'r actwari yn defnyddio bondiau corfforaethol y Deyrnas Unedig. Nodwyd bod cynnyrch y bondiau corfforaethol wedi bod yn uchel o ganlyniad i log uchel a chwyddiant uchel, gan arwain at gyfraddau disgownt cyfrifyddu uwch sy'n rhoi gwerth sylweddol is ar yr ased o ganlyniad i log uchel a chwyddiant ychwanegiadau pensiwn. Cadarnhawyd yr addaswyd gwerth yr ased ar y fantolen a'i ddangos fel £0 yn unol â'r cyfarwyddyd gan yr actwari.

Adroddwyd bod y Swyddog Cyllid Statudol wedi arwyddo'r Datganiad ar 21 Mehefin 2024 gan dystio ei fod o'r farn ei fod wedi ei baratoi yn unol â'r cod ymarfer a osodwyd gan Côt

Ymarfer CIPFA ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol. Credir fod y datganiad yn cyflwyno darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol y Bwrdd Uchelgais ar 31 Mawrth 2024 yn ogystal ag incwm a gwariant y Cyd-bwyllgor am y flwyddyn a ddaeth i ben ar y diwrnod hwnnw.

Pwysleisiwyd bod y Datganiad yn cael ei adolygu gan Archwilio Cymru, archwilwyr allanol y Bwrdd Uchelgais, ar hyn o bryd. Ymhelaethwyd bydd y cyfrifon terfynol yn ogystal ag adroddiad yr archwilwyr yn cael eu cyflwyno i'r Cyd-bwyllgor yn ystod yr hydref.

Ystyriwyd bod lefelau reserfau wedi dyblu yn y blynyddoedd diwethaf er mwyn ariannu cronfa incwm llog. Eglurwyd bydd yr arian hwn yn cael ei wario yn y dyfodol os bydd cyfraddau llog yn parhau i fod yn uchel a phetai'r yr angen i fenthycu yn codi gan nad yw'r arian grant sydd wedi ei dderbyn yn ddigonol i gwrdd â'r anghenion gwariant. Nodwyd bydd y gronfa hon yn cael ei ddefnyddio i ariannu'r cyfraddau llog hynny. Tynnwyd sylw at gynlluniau i wario'r reserfau yn y blynyddoedd i ddod megis ariannu cyflogaeth swyddogion y Swyddfa Bortffolio. Pwysleisiwyd bod swyddogion yn cadw golwg parhaus ar y cronfeydd a'r sefyllfa ond ystyriwyd bod y Bwrdd mewn sefyllfa gyfforddus ar hyn o bryd.

Esboniwyd nad oes gofyn statudol i'r Cyd-bwyllgor gymeradwyo'r fersiwn drafft o'r cyfrifon ond ystyriwyd bod cyflwyno'r Datganiad drafft yn ymarfer dda.

7. DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Pennaeth Gweithrediadau.

PENDERFYNIAD

Derbyn a cymeradwyo y Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

RHESYMAU DROS Y PENDERFYNIAD

Mae Rheoliadau Cyfrifo ac Archwilio (Cymru) (fel y'i diwygiwyd) yn gosod gofynion penodol ar gyrff cyhoeddus sydd yn gweithredu trefniadau rheoli partneriaethol trwy gydbwyllgorau ffurfiol.

Gofyniad Rhan 5 yw i'r Cyd-Bwyllgor adolygu a chymeradwyo datganiad rheolaeth fewnol. Mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol wedi ei ddarparu i gyd-fynd â'r gofyniad hwn. Mae'r ddogfen wedi ei pharatoi i gynnig fframwaith i weithrediad y Bwrdd Uchelgais.

TRAFODAETH

Cyflwynwyd yr Adroddiad yn eu ffurf flynyddol gan gadarnhau mai newidiadau bychain a wnaed eleni yn unol â sylwadau ac argymhellion gan archwilwyr.

Eglurwyd bod yr Adroddiad yn cyflwyno gwybodaeth ar nifer o faterion er mwyn sicrhau bod trefniadau llywodraethu mewnol yn gadarn ac yn addas i bwrpas.

8. LPWAN (LOW-POWER, WIDE AREA NETWORK) – ACHOS CYFIAWNHAD BUSNES

Cyflwynwyd yr adroddiad gan Reolwr y Rhaglen Ddigidol.

PENDERFYNIAD

- Cymeradwyo Achos Cyfiawnhad Busnes ar gyfer y prosiect LPWAN ac awdurdodi'r Cyfarwyddwr Portffolio, mewn ymgynghoriad â'r Cadeirydd, yr Is-gadeirydd, Swyddog Adran 151 a'r Swyddog Monitro, i gaffael a sefydlu'r fframweithiau gofynnol i gyflawni'r prosiect, yn amodol ar y Swyddfa Rheoli**

Portffolio yn ymdrin â'r materion sy'n parhau fel nodir yn Adran 7.1 o'r adroddiad.

- Nodi'r broses ar gyfer cael mynediad at gyllid drwy'r fframweithiau yn cynnwys cyflwyno cynllun cyflawni ar gyfer pob ardal awdurdod lleol a dirprwyo'r awdurdod i'r Cyfarwyddwr Portffolio mewn ymgynghoriad a'r Aelod Arweiniol ar gyfer y Rhaglen Ddigidol a'r Bwrdd Rhaglen Ddigidol i gymeradwyo'r cynlluniau cyflawni a dirprwyo i'r Cyfarwyddwr Portffolio yn unig y dyraniad cyllid dilynol drwy'r fframweithiau.**
- Nodi bod yr Achos Cyfiawnhad Busnes LPWAN yn is-gyfes o'r prosiect Campysau Cysylltiedig mwy y bydd y cyllid yn cael ei ddyrannu ohono ac yn cytuno i'r egwyddor bod unrhyw danwariant yng nghyllideb y prosiect LPWAN yn cael ei glustnodi i'r prosiect Campysau Cysylltiedig yn y lle cyntaf.**

RHESYMAU DROS Y PENDERFYNIAD

Ceisio cymeradwyaeth y Bwrdd i'r Achos Cyfiawnhad Busnes Llawn ar gyfer Prosiect LPWAN.

Fel prosiect sy'n cael ei gyflawni gan Uchelgais Gogledd Cymru, mae angen cymeradwyaeth gan y Bwrdd i sefydlu'r fframweithiau fydd yn cyflawni'r prosiect. Oherwydd natur a gwerth y prosiect, yn unol â chanllawiau 'Better Business Case' cyflwynir Achos Cyfiawnhad Busnes sy'n gofyn am gymeradwyaeth sengl gan y Bwrdd yn unig.

TRAFODAETH

Esboniwyd bod y defnydd o Ryngrwyd Pethau (IoT) - sef rhwydwaith o ddyfeisiau a synwryddion sy'n gallu casglu a rhannu data gyda phobl neu ddyfeisiadau eraill, a gweithredu yn unol â'r wybodaeth - wedi tyfu'n gyflym mewn defnydd ac amrywiaeth ers 1999. Cadarnhawyd bod oddeutu 950 o byrth i Ryngrwyd Pethau dros Brydain. Ymhelaethwyd bod y datblygiadau hyn mewn casglu data o ansawdd uchel yn caniatáu defnyddwyr i wneud penderfyniadau gwybodus. Manylwyd bod hyn yn bosibl gan bod defnyddwyr yn derbyn gwybodaeth fanwl am ased ar wahanol raddfeydd, pellteroedd ac amleddau, drwy gyfrwng sy'n gwaredu'r heriau cyffredinol o gasglu data. Eglurwyd bod nifer o Rwydweithiau Pethau preifat eisoes yn bodoli ym Mhrydain megis mesuryddion clyfar a systemau monitro amgylcheddol.

Nodwyd bod Rhyngrwyd y Pethau yn cael eu defnyddio ym Mhrydain ac yn fyd-eang i gyflawni buddion economaidd ar draws y sectorau cyhoeddus a phreifat. Cadarnhawyd mai nod y prosiect hwn yw ehangu'r defnydd o Ryngrwyd Pethau, sydd â chymwysiadau eang yn y rhanbarth, gan ddefnyddio'r sector gyhoeddus fel defnyddiwr angor i gefnogi hygyrchedd ehangach i'r sector preifat.

Adroddwyd bod pedair prif amcan gwariant i'r prosiect LPWAN, sef:

- Cyflawni cysylltedd LPWAN fforddiadwy a rhwydd i'w ddefnyddio, i leoliadau o flaenoriaeth yn siroedd y rhanbarth erbyn 2027 (gan alluogi effeithlonrwydd ledled gwasanaethau cyhoeddus a chefnogi arloesedd yn y sectorau preifat a chyhoeddus).
- Cefnogi mabwysiadu 10-20 rhaglen newydd o dechnoleg LPWAN ledled y sectorau cyhoeddus a phreifat yn y rhanbarth erbyn 2032.
- Cefnogi rhwng £0.1m a £0.5m o fuddsoddiad yn y rhanbarth erbyn 2032.
- Cefnogi creu 20 o swyddi yn y rhanbarth erbyn 2032.

Cadarnhawyd bod rhwydweithiau LPWAN wedi eu cynllunio ar gyfer cymwysiadau a gwasanaethu Rhyngrwyd Pethau sydd â chyfraddau data isel, batriâu hir oes a gallant weithredu mewn lleoliadau anghysbell ac anodd eu cyrraedd.

Esboniwyd bydd nifer o dechnolegau yn cael eu defnyddio fel rhan o'r cynllun LPWAN, gan gynnwys LTE-M ac NB-IoT. Nodwyd bod y rhain yn cael eu defnyddio mewn cyswllt â rhwydweithiau ffonau symudol gan fanylu bydd modd integreiddio rhwydwaith LPWAN ar orsafoedd sylfaen symudol (mastiau ffôn) presennol. Ystyriwyd bod defnyddio'r rhain fel rhan o'r rhwydwaith yn addas gan eu bod wedi'i optimeiddio ar gyfer bywyd batri hir iawn ac yn gallu ymdopi â chyfraddau data uwch oherwydd eu bod fel arfer yn cael darparu gwasanaeth i ddefnyddwyr am ffi yn fisol yn unol â rheolaeth y cwmni darparol.

Ymhelaethwyd bydd technoleg LoRa hefyd yn cael ei ddefnyddio o fewn cynllun LPWAN. Esboniwyd ei fod yn ffynhonnell technoleg agored gan ddefnyddio **trwydded di-sbectrum**. Nodwyd ei fod yn ddull effeithiol o ddarparu gwasanaeth da gyda phŵer trosglwyddiadol isel iawn wrth hefyd ganiatáu adeiladu datrysiad preifat diwedd i ddiwedd.

Cydnabuwyd gall derbyn mynediad i rwydwaith LPWAN fod yn heriol i fusnesau bach yn sgil y buddsoddiad cychwynnol gofynnol, yn enwedig ble nad ydynt wedi treialu defnydd y rhwydwaith i'w busnes cyn ymrwymo'n ariannol. Fodd bynnag, tynnwyd sylw at feysydd ble mae defnyddio rhwydwaith LPWAN wedi bod yn llwyddiant megis: gwella'r defnydd o wrtaith a monitro amodau pridd yn y maes amaethyddol yn ogystal â monitro defnydd bae parcio a niferoedd ymwelwyr mewn adeiladau o fewn y maes twristiaeth.

Datganwyd bod oddeutu 100 o byrth i'r rhwydwaith dros ranbarth Gogledd Cymru ar hyn o bryd a nodwyd bydd y prosiect yn llenwi'r bylchau a welir yn y system ar hyn o bryd drwy ddatblygu fwy o byrth i'r rhwydwaith. Gobeithiwyd bydd oddeutu 250 o byrth i'r rhwydwaith wrth i'r prosiect ddatblygu. Llongyfarchwyd Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy ar lwyddo i weithredu LPWAN dros gyfran helaeth o'r Sir, ond eglurwyd bydd y pyrth hyn yn sicrhau bod mynediad i'r rhwydwaith ym mhob rhan o'r rhanbarth yn unol â'r gofynion i lenwi bylchau.

Soniwyd mai cam cyntaf y cynllun bydd i ddatblygu mapio cychwynnol y lleoliadau porth gorau posibl. Esboniwyd bydd Uchelgais Gogledd Cymru yn caffael y pyrth gan roi'r cyfle i'r awdurdodau lleol i fuddsoddi yn y pyrth hynny. Cadarnhawyd bydd hyn yn sicrhau bod y fframwaith yn parhau i fod yn gyflawn ac yn derbyn yr un rheolaeth ar draws y rhanbarth. Ymhelaethwyd bod ail gam y cynllun yn sicrhau'r defnydd o synwryddion er mwyn dangos ceisiadau a buddion ar draws y gwasanaethau. Eglurwyd bydd hyn yn arwain at drydedd cam y cynllun gan alw ar Arweinyddion yr awdurdodau lleol i'w hyrwyddo ac ysgogi'r gallu i ychwanegu defnyddwyr ychwanegol i'r rhwydwaith.

Pwysleisiwyd bydd dyddiadau gosod ar gyfer ymuno a'r rhwydwaith yn cael eu pennu am gyfnod o dair blynedd unwaith bydd yr awdurdodau lleol wedi darparu rhestr o safleoedd i'r pyrth angenrheidiol. Ymhelaethwyd bydd gofyn i'r awdurdodau adrodd ar y buddion maent wedi ei weld wedi iddynt wneud defnydd o'r rhwydwaith yn ogystal â monitro'r niferoedd sy'n mabwysiadu'r rhwydwaith o'r sector breifat.

Datganwyd bod yr achos cyfiawnhad busnes hon wedi cael ei adolygu a bod adborth strategol, economaidd, masnachol ac ariannol wedi ei dderbyn. Manylwyd ar adborth rheolaethol a dderbyniwyd gan gadarnhau bydd rheolwr prosiect rhan amser yn cael ei benodi ym mis Medi er mwyn goruchwyllo'r diweddariadau. Nodwyd bydd swyddogion hefyd yn diweddarau'r gofrestr risg gan gadw mewn cysylltiad cyson gyda'r awdurdodau lleol er mwyn bod yn ymwybodol o'u gofynion ynglŷn â'r rhwydwaith.

Cydnabuwyd bod rhai risgiau i'r cynllun gan gynnwys:

- **Cyllid Refeniw** - Nodwyd bod yr awdurdodau lleol yn cwrdd â'r costau refeniw wrth gefnogi'r capasiti ychwanegol a chyflawni'r gweithgareddau hybu galw cymedrol dros gyfnod o dair blynedd. Nodwyd bydd cynlluniau cyflawni lleol y cyngorau yn cadarnhau lefelau defnyddio y gellir ymdopi â hwy a phwysleisiwyd bod yr

awdurdodau wedi rhoi adborth cadarnhaol nad yw'r cynnydd yng nghostau'r defnydd yn un sy'n achosi pryder.

- **Mabwysiadu gan y sector gyhoeddus** - Soniwyd os nad yw'r cynghorau yn llwyddo i adnabod rhaglenni cynhyrchiol a allai arwain at fuddion, mae risg y gallai gwasanaethau porth estynedig fynd yn anghynladwy. Eglurwyd gellid rheoli'r risg drwy gynlluniau defnyddio lleol er mwyn ymrwymo'r cynghorau i lefel dderbyniol o ddefnydd y gellir ymdopi ag o a bydd y rhwydwaith yn tyfu mewn ymateb i'r galw. Pwysleisiwyd mai'r dull lliniaru allweddol yw hybu dwys ac adolygu cyfleoedd o fewn awdurdodau lleol a chyrrff cyhoeddus cyn a tra ei fod mewn defnydd.
- **Mabwysiadu gan y sector breifat** – Cadarnhawyd os yw lefel yr ymrwymiad gan y sector breifat yn gyfyngedig, na fydd y buddion anuniongyrchol ehangach sy'n gysylltiedig ag arloesol, twf a chyflogaeth yn cael eu gwireddu. Pwysleisiwyd pwysigrwydd gweithgareddau hybu yn lleol. Nodwyd bydd Uchelgais Gogledd Cymru hefyd yn cydweithio â rhan-ddeiliaid sydd eisoes yn hybu Rhyngwyd Pethau er mwyn codi ymwybyddiaeth a derbyn cyllid pellach er mwyn ymestyn yr ymgysylltu.

Ystyriwyd bod hyrwyddo'r rhwydwaith gyda'r sector breifat yn allweddol i lwyddiant y cynllun o fewn y rhanbarth. Gobeithiwyd bydd rhaglen hyrwyddo bwrsasol yn cael ei ddatblygu er mwyn sicrhau bod y risg hon yn cael ei gyfarch yn ychwanegol i weithgareddau hybu. Manylwyd ar y cynllun hyrwyddo rhagweladwy gan nodi ei fod yn cynnwys gweithdai, seminarau a rhannu gwybodaeth ar y we. Pwysleisiwyd bydd hyn yn gyfrifoldeb yr awdurdodau lleol a'r rheolwr prosiect.

Adroddwyd y gobeithir bydd Cynlluniau Defnyddio Lleol yn cael eu cymeradwyo o fewn yr awdurdodau lleol erbyn Mawrth 2025 gyda gweithgareddau hybu galw cyntaf yn cael eu cynnal yng ngwanwyn 2025. Cadarnhawyd gwariant y prosiect i fod oddeutu £1.1m.

9. CAU ALLAN Y WASG A'R CYHOEDD

PENDERFYNWYD cau allan y wasg a'r cyhoedd o'r cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar Eitem 10 ac Eitem 11 gan ei bod yn debygol y datgelir gwybodaeth eithriedig fel y'i diffinnir ym Mharagraff 14 o Atodiad 12A o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 - Gwybodaeth ynglŷn â thrafodion ariannol neu fusnes unrhyw berson penodol (yn cynnwys yr awdurdod sydd yn dal y wybodaeth hynny).

Mae budd cyhoeddus cydnabyddedig mewn bod yn agored ynglŷn â defnydd adnoddau cyhoeddus a materion ariannol cysylltiedig. Cydnabyddir, fodd bynnag, fod adegau, er gwarchod buddiannau ariannol a masnachol cyhoeddus, fod angen trafod gwybodaeth o'r fath heb ei chyhoeddi. Mae'r adroddiadau yn benodol ynglŷn â materion ariannol a busnes ynghyd â thrafodaethau cysylltiedig. Byddai cyhoeddi gwybodaeth fasnachol sensitif o'r math yma yn gallu bod yn niweidiol i fuddiannau'r cyrrff a'r Cynghorau ac yn tanseilio hyder rhai eraill sydd yn ymwneud â'r Cytundeb Twf i rannu gwybodaeth sensitif ar gyfer ystyriaeth. Byddai hyn yn groes i'r budd cyhoeddus ehangach o sicrhau'r allbwn cyfansawdd gorau.

10. ACHOS FUSNES AMLINELLOL CYDNERTH

Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Rheolwr Rhaglen Ynni Carbon Isel.

PENDERFYNIAD

1. **Cymeradwyo'r Achos Busnes Amlinellol ar gyfer prosiect Cydnerth sy'n ddarostyngedig i Menter Môn Morlais Cyf yn mynd i'r afael â'r materion a nodir yn yr adroddiad, fel y disgrifir yn Adran 7.1, ac yn gofyn i Achos Busnes Llawn gael ei pharatoi i'r Bwrdd ei ystyried.**

- Awdurdodi'r Cyfarwyddwr Portffolio, mewn ymgynghoriad â Swyddog Adran 151 a Swyddog Monitro'r Awdurdod Lletya, i gytuno ar delerau drafft yn unol â'r Adroddiad fel sail ar gyfer y trefniadau cyllido terfynol ar gyfer y prosiect a fydd yn sail i'r cyllid gael ei gytuno gan y Bwrdd yn y cam Achos Busnes Llawn.**
- Nodi fod y model ariannu arfaethedig ar gyfer y prosiect yn 100% benthyciad masnachol yn ddarostyngedig i gadarnhad o'r sefyllfa rheoli cymhorthdal wrth gymeradwyo'r Achos Busnes Llawn, ac yn cymeradwyo mewn egwyddor fod y llog o'r benthyciad, unwaith y bydd cost taliadau benthycia ar gyfer yr elfen benthyciad wedi'i dalu, yn cael ei ddyrannu i gronfa i'w defnyddio i ariannu'r Swyddfa Rheoli Portffolion yn y blynyddoedd i ddod.**

RHESYMAU DROS Y PENDERFYNIAD

Ceisio cymeradwyaeth y Bwrdd i Achos Busnes Amlinellol ar gyfer y prosiect Cydnerth.

TRAFODAETH

Trafodwyd yr adroddiad.

11. CANOLFAN BIOTECHNOLEG AMGYLCHEDDOL – ACHOS CYFIAWNHAD BUSNES

Cyflwynwyd yr adroddiad gan Reolwr Rhaglen y Cynllun Twf.

PENDERFYNIAD

- Cymeradwyo'r Achos Cyfiawnhad Busnes ar gyfer prosiect Canolfan Biodechnoleg Amgylcheddol ac awdurdodi'r Cyfarwyddwr Portffolion, mewn ymgynghoriad â'r Cadeirydd, y Swyddog Adran 151 a'r Swyddog Monitro, i gytuno ac ymrwmo i gytundeb ariannu gyda Phrifysgol Bangor er mwyn cyflawni'r prosiect, yn ddarostyngedig i Brifysgol Bangor yn rhoi sylw i'r materion sy'n weddill fel nodir yn Adran 7 o'r Adroddiad ac yn sicrhau'r holl gymeradwyaeth mewnol angenrheidiol ar gyfer y prosiect.**
- Nodi bydd dau gam caffael pellach ar gyfer cyflawni'r prosiect a dirprwyo i'r Cyfarwyddwr Portffolio, mewn ymgynghoriad â'r Cadeirydd, yr Is-gadeirydd a'r Swyddog Adran 151 a'r Swyddog Monitro i gymeradwyo manylion caffael a dyfarnu cyn rhyddhau cyllid ar gyfer y camau hyn.**

RHESYMAU DROS Y PENDERFYNIAD

Ceisio cymeradwyaeth y Bwrdd i Achos Cyfiawnhad Busnes Llawn ar gyfer Prosiect Canolfan Biodechnoleg Amgylcheddol.

Mae Prifysgol Bangor wedi cwblhau'r gwaith caffael ar gyfer y prosiect gyda prynu offer wedi'i gynllunio. Bydd yr Achos Cyfiawnhad Busnes yn cael ei gyflwyno i'r Bwrdd am benderfyniad Buddsoddi terfynol. Oherwydd natur a gwerth y prosiect, yn unol â chanllawiau 'Better Business Case' cyflwynir Achos Cyfiawnhad Busnes sy'n gofyn am gymeradwyaeth sengl gan y Bwrdd yn unig.

TRAFODAETH

Trafodwyd yr adroddiad.

Dechreuodd y cyfarfod am 09:30yb a daeth i ben am 10:40yb.

Cadeirydd